

Atf / Citation: Binboğa, G. & Özdil, T. 2021. Sürdürülebilirliğin işletme performansına etkisinin çok kriterli karar verme teknikleriyle incelenmesi. *International Review of Economics and Management*, 9(2), 182-199. Doi: <http://dx.doi.org/10.18825/iremjournal.1003203> (Araştırma Makalesi / Research Article)

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN İŞLETME PERFORMANSINA ETKİSİNİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME TEKNİKLERİYLE İNCELENMESİ¹

Gül BİNBOĞA²

Tuncer ÖZDİL³

Başvuru / Submitted: 01 / 10 / 2021 – Kabul / Accepted: 10 / 12 / 2021

Özet

Doğal dengeyi ve sosyal gelişmeyi yeterince gözetmeyen ekonomik odaklı bir büyüme anlayışı çevre kirliliği, küresel iklim değişikliği, ormansızlaşma, yoksulluk vb. birçok soruna neden olmuştur. Yaşamın devamlılığını tehlikeye atan bu sorunlarla mücadele etmek üzere çevre, sosyal ve ekonomik boyutları dikkate alan sürdürülebilir kalkınma anlayışı ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için yaşamı oluşturan tüm sistemlerin sürdürülebilirlik temelinde çalışması gerekmektedir. Bu kapsamda değer yaratarak ürettiği ürünlerle insan ihtiyaçlarını gideren işletmelerin sürdürülebilirlik ilkelerini uygulamalarının sonuçlarının ve etkilerinin ortaya konulması kritik önemdedir. Bu çalışmayla, Borsa İstanbul 100 Endeksinde yer alan firmaların sürdürülebilirlik endeksinde yer alıp almamalarının finansal performansa olan etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu etkinin analiz edilmesinde Çok Kriterli Karar Verme Tekniklerinden Entropi ve TOPSIS'ten faydalanılmıştır. Firmaların finansal performansını belirlemede; cari oran, hisse başına kazanç, vergi öncesi kar, öz kaynak karlılığı ve aktif karlılığı olmak üzere beş kriterden faydalanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ise; BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan firmaların yer almayanlara oranla aralarında belirgin farklılık olmadığı, daha iyi bir finansal performansa sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Sürdürülebilirlik, Finansal Performans, Entropi, TOPSIS

Jel Kodları: M10, M19

¹ Bu çalışma, Gül Binboğa tarafından Prof. Dr. Tuncer ÖZDİL danışmanlığında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılan “Türkiye Sürdürülebilirlik Haritası Bağlamında İşletmelerin Rekabet Gücünün İncelenmesi: Çok Kriterli Karar Verme Teknikleriyle Bir Analiz” başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

² Dr., Tarım ve Orman Bakanlığı, gulbinboga@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0001-9437-0544>

³ Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sayısal Yöntemler ABD, tuncer.ozdil@cbu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3199-6766>

EXAMINING THE IMPACT OF SUSTAINABILITY ON BUSINESS PERFORMANCE WITH MULTI-CRITERIA DECISION-MAKING TECHNIQUES

Abstract

An economic-oriented growth approach that does not adequately observe the natural balance and social development has caused many problems such as environmental pollution, global climate change, deforestation, and poverty. To combat these problems that endanger the continuity of life, a concept of sustainable development has emerged taking into account the environmental, social, and economic dimensions. To ensure sustainability, all systems that make up life must work on the basis of sustainability. In this context, it is critical to reveal the results and effects of the implementation of sustainability principles by businesses that meet human needs with the products they produce by creating value. This study aims to determine the effect of the companies included in the Borsa Istanbul (BIST) 100 Index on the financial performance of whether they are included in the sustainability index. Multi-Criteria Decision Making Techniques Entropy and TOPSIS were used to analyze this effect. In determining the financial performance of companies; five criteria were used, namely current ratio, earnings per share, pre-tax profitability, equity profitability, and active profitability. Within the scope of the analysis; it has been concluded that there is no significant difference between the companies included in the BIST Sustainability Index compared to those that are not, therefore they do not have a better financial performance.

Keywords: Corporate Sustainability, Financial Performance, Entropy, TOPSIS

Jel Classification: M10, M19

I. GİRİŞ

Artan dünya nüfusu ve refah talebine bağlı olarak doğal kaynaklar üzerindeki insan baskısı her geçen gün artmaktadır. Küresel iklim değişikliği, tür kayıpları, çevre kirliliği, yoksulluk, eşitsizlikler gibi birçok sorun ise sürdürülebilir yaşamı tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Yaşanan bu sorunlar karşısında Birleşmiş Milletlerce 1987 yılında deklare edilen sürdürülebilir kalkınma anlayışı ülkelerce benimsenmeye başlanmıştır. “Gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerinden ödün vermeksizin bugünün ihtiyaçlarını karşılayan kalkınma” olarak tanımlanan ve çevresel, sosyal, ekonomik boyutları olan bu anlayış kuşaklararası adaleti sağlamayı hedeflemektedir.

Çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğin gözetilmeden ekonomik sürdürülebilirliğin temel amaç edinilmesinin ülkelerin sorunları çözmekte yetersiz kalması karşısında sürdürülebilir kalkınma bütüncül bir yaklaşım sunmaktadır. Bununla birlikte, dünya sisteminin alt sistemi olarak bir ülkenin yaşadığı sorun ilerleyen süreçte tüm dünyanın sorunu haline gelmektedir. Bu kapsamda, sürdürülebilir kalkınma anlayışının başarıya ulaşması için Birleşmiş Milletlerce küresel amaçlar belirlenmiştir. Sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmak için

tüm alt sistemlerin bu amaçlar doğrultusunda çalışması gerekmektedir. Bu noktada, değer yaratarak insan ihtiyaçlarını karşılayan işletmelerin de sürdürülebilirlik temelinde faaliyet göstermesi gerekliliği kurumsal sürdürülebilirlik yaklaşımının gelişmesini sağlamıştır. İşletmelerin etkilediği ve etkilendiği çevreden bağımsız bir şekilde faaliyette bulunarak başarıya ulaşması mümkün değildir. Bu kapsamda, işletmelerin varlığını sağlayan kaynakların güvenliğini gözetmeden yalnızca bugünkü kazancını maksimum yapmayı amaçlayan kısa vadeli politikalarla uzun vadeli bir başarının sağlanamayacağı açıktır.

Sürdürülebilir kalkınmanın işletmelerdeki karşılığı olan kurumsal sürdürülebilirliğin hem işletme başarısı hem de toplum ve çevre üzerine olumlu etkileri olduğu ise literatürde vurgulanmaktadır. Kurumsal sürdürülebilirliğin rekabet avantajı sağlamaya, süreçlerin iyileştirilmesine, yetenek geliştirme ve yenilik yapmaya, motivasyonu arttırmaya, işletme imajına, tüketici satın alma niyetine olumlu etkisi (Mohr, Webb, & Harris, 2001; Ng, Butt., Khong, & Ong, 2014; Bansal, 2005; Christmann, 2013; Şenocak & Mohan Bursalı, 2018; Sağır, 2016) olduğu çalışmalarla ortaya koyulmuştur. Bununla birlikte işletmelerde süreklilik kavramı ile sürdürülebilir kalkınma anlayışı da örtüşmektedir. İşletmelerin faaliyetlerini, sahiplerinden veya hissedarlarından bağımsız olarak sürdüreceği göz önüne alındığında; sadece bugünün değil gelecekteki potansiyel tüketicilerini de düşünen bir anlayışın benimsenmesi başarılı olabilmesinde önemli bir faktördür. Bu doğrultuda, kurumsal sürdürülebilirlik; yaşamı sürdürülebilir kılmada işletmelerin yaratıcılık kapasitelerini kullanarak yenilik yapabilmeleri için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bu kapsamda, kurumsal sürdürülebilirliğin işletmeler üzerindeki etkilerinin belirlenmesi söz konusu uygulamaların benimsenmesinde olumlu katkıları olacağı söylenebilir. Bu çalışmayla işletmelerin sürdürülebilirlik uygulamalarının başarıları üzerindeki etkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Borsa İstanbul (BIST) 100 Endeksinde yer alan işletmelerden aynı zamanda BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde de yer alanların performanslarını karşılaştırmak amacıyla cari oran, öz kaynak karlılığı, aktif (varlık) karlılığı, hisse (pay) başına kazanç oranları ile vergi öncesi kar kullanılmıştır. Verilerin analizinde çok kriterli karar verme yöntemlerinden Entropi ve TOPSIS kullanılmıştır.

II.KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE ÖNEMİ

Hızla değişen ve etkileşim halindeki günümüzün küresel dünyasında işletmelerin faaliyet gösterdiği toplumlardan ve çevreden izole bir şekilde başarılı olabilmeleri olası değildir. Dolayısıyla iş yapma açısından ulusal ve kültürel sınırların daha az belirginleştiği bu

küreselleşen ortamda çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları göz önüne alan kurumsal sürdürülebilirlik çabaları giderek daha gerekli bir hale gelmektedir.

İşletmelerin sürdürülebilirliğe yönelik dengeli ve bütüncül bir şekilde performans göstermeleri, kaynakların kısıtlı olduğu küresel ekonomide yenilik yapmaya ve rekabet edebilmeye olanak sağlamaktadır (Laskar, 2018). Kurumsal sürdürülebilirlik, bir işletme için kârlılığın önemli olduğunu kabul ederken, bununla birlikte sürdürülebilir kalkınma ile ilgili toplumsal hedeflerin de takip edilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Wilson, 2003).

Dyllick & Hockerts (2002) kurumsal sürdürülebilirliği “bir firmanın doğrudan ve dolaylı paydaşlarının (hissedarlar, çalışanlar, müşteriler, baskı grupları, topluluklar vb.) ihtiyaçlarını, gelecekteki paydaşların ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeksizin karşılamak” olarak tanımlamaktadır. Kurumsal sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kalkınmanın örgütsel düzeyde uygulamalarını içermektedir. Açık bir sistem olarak işletmeler amaçları doğrultusunda sürekliliğini sağlamak üzere çevresinden girdi alır ve bu girdileri dönüştürerek yarattığı değerleri tekrar çevresine sunarak bir taraftan toplumun ihtiyaçlarını giderir diğer taraftan elde ettiği karla kendi yaşamının devamlılığını sağlar. Bu noktada, çevresinden etkilenen ve çevresini etkileyen işletmelerin paydaşlarının istekleri ile sahiplerinin istekleri arasındaki dengeyi kurması gerekir. Bu dengeyi kurmada kurumsal sürdürülebilirlik anlayışı işletmelere nasıl davranması gerektiği konusunda rehberlik etmektedir. Dünyada yaşanan değişim ve dönüşümler ışığında bir işletmenin sadece hissedarların çıkarlarını maksimize etmeye yönelik stratejilerle başarılı olabilmesi mümkün görünmemektedir. İşletmelerin başarısı onu var eden paydaşların memnuniyetine bağlıdır (Lopez, Garcia, & Rodriguez, 2007).

Bu noktada giderek artan sayıda firmanın sürdürülebilirlik uygulamalarını benimsemelerinde kar maksimizasyonu ve maliyet azaltma amaçlarının yanı sıra meşruiyet sağlama, kaynak güvenliği, inovasyon yapabilme, artan marka değeri, kurumsal itibar ve güven oluşturma, yetenekli çalışanların istihdamı gibi birçok faktör etkili olmaktadır (Thomas & Lamm, 2012; İMKB, 2011).

2019 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi oluşumunun 21 endüstride ve 99 ülkede sürdürülebilirlik konusunda 1000’den fazla CEO ile yaptığı çalışmada ise kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının firmalara inovasyon yapabilme ve rekabet avantajı elde etmede önemli fırsatlar sunduğu belirtilmiştir (UNGC, 2019).

Literatür Özeti

Kaynakların sınırlı ve homojen bir dağılım göstermediği göz önüne alındığında bir işletmenin sürdürülebilirlik amaçlarına ulaşma derecesinin başarısı üzerinde etkili olabileceği söylenebilir. Firmaların kurumsal sürdürülebilirlik faaliyetlerinin raporlanarak yayınlanması ve sürdürülebilirlik endekslerinin oluşturulması dünya ölçeğinde yeni bir olgu olsa da yapılan çalışmalar giderek artmaktadır. Bu kapsamda kurumsal sürdürülebilirliğin işletme üzerine etkileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde; olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılan çalışmaların ağırlıkta olduğu görülmekle birlikte herhangi bir etkisin olmadığı veya olumsuz etkisinin olduğunu ortaya koyan çalışmalarda vardır (Tablo I). Bunun nedeni olarak, kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının yeni sayılabilecek bir çalışma alanı olduğu ve etkilerinin uzun vadede ortaya çıkabileceğinden kaynaklandığı belirtilmektedir. Fowler & Hole'de (2007) sürdürülebilirlik endeksleri ile ilgili çalışmaların kısa vadeli olmasından dolayı sonuçların durumu tam olarak yansıtamadığını ileri sürmüşlerdir. Yapılan çalışmalarda ise metodoloji olarak genellikle regresyon analizi kullanıldığı görülmüştür.

Tablo I. Kurumsal Sürdürülebilirlik Uygulamalarının İşletme Üzerindeki Etkileri ile İlgili Bazı Çalışmalar

Çalışma	Konusu	Elde Edilen Sonuç(lar)
Roman, Hayibor, & Agle, 1999	Kurumsal sosyal performans ile kurumsal finansal arasındaki ilişkinin incelenmesi.	Konu ile ilgili 62'i çalışmanın incelenmesi sonucunda; kurumsal sosyal ve kurumsal finansal performans arasında pozitif yönlü bir ilişki bulan 33 çalışma, hiçbir etkisi olmadığını ileri süren 14 çalışma ve negatif ilişkili olduğunu bulan 5 çalışma olduğuna ulaşılmıştır.
Saiia, Carroll, & Buchholtz, 2003	Kurumsal sürdürülebilirlik yönetiminin pazar üzerindeki etkilerinin belirlenmesi.	Bazı köklü kurumsal bağış programlarının, firmayı daha iyi konumlandırmaya yardımcı olduğu bulunmuştur.
Gungor & Dıncel, 2018	Kurumsal sürdürülebilirlik ve finansal performans arasındaki ilişkinin incelenmesi.	Türkiye BIST 100 (finans sektörü hariç) endeksinde yer alan firmaların kurumsal sürdürülebilirlikleri ile finansal performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir.
Cunha & Samanez, 2012	Kurumsal sürdürülebilirliğin performansa etkisinin belirlenmesi.	Brezilya BM&FBOVESPA borsası sürdürülebilirlik endeksinde yer alan firmaların beş yıllık verilerini içeren çalışmada sürdürülebilir yatırımların artan likidite ve düşük çeşitlendirilebilir risk gibi özellikler sunmasına rağmen tatmin edici finansal performans elde edemediği sonucuna ulaşılmıştır.
Wagner, 2010	Kurumsal sürdürülebilirlik, inovasyon ve ekonomik performans arasındaki ilişkinin incelenmesi.	Kurumsal sürdürülebilirlik performansı, düşük inovasyona sahip firmalarda ekonomik performansı olumlu etkilemediği bulunmuştur.
Ziegler, Schröder, & Rennings, 2007	Çevresel ve sosyal performansın hissedar değeri üzerine etkisi	Kurumsal çevresel veya sosyal faaliyet değişkenlerinin hissedar değeri üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı bulunmuştur.
Eccles, Ioannou, & Serafeim, 2014	Kurumsal sürdürülebilirliğin örgütsel süreçlere ve performansa etkisinin incelenmesi.	180 ABD şirketinin örnekleme alındığı çalışmada, sürdürülebilirliği benimseyen şirketlerle benimseyen şirketlerin performansları karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda, sürdürülebilirliği benimseyen şirketlerin borsa ve muhasebe performanslarının uzun vadede emsallerine kıyasla önemli ölçüde daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Önder, 2017	Kurumsal sürdürülebilirliğin işletme karlılığına etkisinin incelenmesi.	2016 yılında BIST 100 endeksinde yer alan 91 firmayla yapılan çalışma sonucunda; sürdürülebilirlik endeksinde yer alma durumunun karlılık üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.
Düzer & Önce, 2018	Sürdürülebilirlik performansına yönelik şirket açıklamalarının finansal performans üzerine etkisinin incelenmesi.	2008-2014 yılları arasında BIST'te yer alan 30 firmanın örnekleme dahil edildiği çalışmada; çevresel sürdürülebilirlik performans ilgili olarak açıklanan bilgi düzeyinin aktif karlılığı ve özkaynak karlılığı üzerinde pozitif bir etkiye sahip olurken sosyal sürdürülebilirliğin sadece aktif karlılığı üstünde pozitif bir etkisi olduğu bulunmuştur.
Gürünlü, 2019	Sürdürülebilirlik ve finansal performans arasındaki ilişkinin incelenmesi.	Borsa İstanbul'da yer alan 55 firmanın (finansal sektör örnekleme alınmamıştır) 2014-2018 yılları verileri analiz edilmiş ve sürdürülebilirlik performansları ile finansal başarı düzeyi arasında zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
Sak & Dalgat, 2020	Kurumsal sürdürülebilirliğin finansal performansa etkisinin incelenmesi	BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde 2013-2016 yılları arasında 35 firmanın (banka dışı) örnekleme dahil edildiği çalışma sonucunda; sürdürülebilirlik uygulamalarının firmaların finansal performansı üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu elde edilmiştir.
Jha&Rangarajan, 2020	Kurumsal Sürdürülebilirlik performansı ve finansal performans arasındaki nedensel bağlantının analiz edilmesi.	500 Hintli firmanın 2008-2018 yıllarını kapsayan verilerinin analiz edildiği çalışmada, kurumsal sürdürülebilirlik ve kurumsal finansal performans değişkenleri arasında nedensellik ilişkisinin olmadığı bulunmuştur.

III. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının firma başarısında etkili olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın materyalini 2019 yılı itibariyle Borsa İstanbul 100 Endeksinde ve Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan firmalar oluşturmaktadır. Borsa İstanbul 100 Endeksinde yer alan firmalardan 52'si aynı zamanda Sürdürülebilirlik Endeksinde yer almaktadır. Araştırma yöntemi olarak Çok Kriterli Karar Verme Tekniklerinden Entropi ve TOPSIS (Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution - İdeal Çözüme Benzerlik Bakımından Sıralama Tercihi Yöntemi) kullanılmıştır. Firmaların finansal performansının belirlenmesinde ise; cari oran, hisse başına kazanç, vergi öncesi kar, öz kaynak karlılığı ve aktif karlılığı olmak üzere beş kriterden faydalanılmıştır. Bu kriterlerin önem ağırlıkları Entropi ile belirlendikten sonra TOPSIS kullanılarak firmaların başarı sıralamaları yapılarak sürdürülebilirliğin işletmeler üzerindeki etkisi ortaya konulmuştur.

IV. BULGULAR VE TARTIŞMA

Borsa İstanbul 100 Endeksinde ve Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan firmaların finansal performans göstergesi olarak belirlenen cari oran, hisse başına kazanç, vergi öncesi kar, öz kaynak karlılığı ve aktif karlılığına ilişkin veriler Ek A'da yer almaktadır. Söz konusu veriler ışığında Entropi yöntemiyle belirlenen kriter ağırlıklandırılmasında; 0,345 ile öz kaynak karlılığı en önemli kriter olarak belirlenirken diğer kriter ağırlıkları birbirine yakın değerler almaktadır (Tablo II).

Tablo II. Entropi Yöntemiyle Belirlenen Kriter Ağırlıkları (2019 Yılı)

Kriter	Kriter Ağırlığı (w_j)
Cari Oran	0,148
Hisse Başına Kazanç	0,163
Vergi Öncesi Kar	0,167
Öz Kaynak Karlılığı	0,345
Aktif Karlılığı	0,177

Entropi yöntemiyle belirlenen kriter ağırlıkları doğrultusunda TOPSIS ile firmaların sıralamaları elde edilmiştir (Tablo III). Bu kapsamda, Alarko Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş., Koza Altın İşletmeleri A.Ş., Kartonsan Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş. ilk beş sırada yer almıştır. Bu sıralamada ilk beşte sadece Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde yer aldığı ve diğer işletmelerin sürdürülebilirlik endeksinde yer almadığı tespit edilmiştir.

Tablo III. BIST 100 Endekste Yer Alan İşletmelerin Finansal Performans Sıralamaları
(2019 Yılı)

İşletme Adı	C _i ⁺ değeri	Sıralaması	BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alma Durumu: 1 Evet; 0 Hayır
Alarko Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,83959	1	0
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	0,69643	2	0
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.	0,68373	3	0
Kartonsan Karton Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,68052	4	0
Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,67732	5	1
Selçuk Eczacılar Deposu Ticaret ve Sanayi A.Ş.	0,66463	6	0
Alkim Alkali Kimya A.Ş.	0,66095	7	0
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.	0,66032	8	0
İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş.	0,66018	9	0
Alarko Holding A.Ş.	0,65729	10	0
Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	0,65701	11	0
Goodyear Lastikleri A.Ş.	0,65225	12	0
İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	0,65030	13	0
Aksigorta A.Ş.	0,64809	14	0
Deva Holding A.Ş.	0,64513	15	0
Aksa Enerji Üretim A.Ş.	0,64472	16	1
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	0,64422	17	1
Hektaş Ticaret A.Ş.	0,64135	18	0
Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	0,64103	19	1
Çemtaş Çelik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,64082	20	0
Klimasan Klima Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,64064	21	0
Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	0,63938	22	1
Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,63887	23	0
Karel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63843	24	0
Özak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,63826	25	0
Çelebi Hava Servisi A.Ş.	0,63726	26	0
Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63566	27	1
Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	0,63506	28	1
Tekfen Holding A.Ş.	0,63487	29	1
SASA Polyester Sanayi A.Ş.	0,63415	30	0
Kerevitaş Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63381	31	1
Soda Sanayii A.Ş.	0,63286	32	1
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	0,63234	33	1
Oyak Çimento Fabrikaları A.Ş.	0,63223	34	0
İş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,63216	35	0
Yataş Yatak ve Yorgan Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63126	36	0
İskenderun Demir Çelik A.Ş.	0,62985	37	1
GSD Holding A.Ş.	0,62943	38	0
TAV Havalimanları Holding A.Ş.	0,62928	39	1
BİM Birleşik Mağazalar A.Ş.	0,62888	40	0
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	0,62873	41	1
Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş.	0,62873	41	1
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	0,62822	43	1
Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	0,62669	44	1
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A. Ş..	0,62611	45	1
Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.	0,62567	46	1
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	0,62529	47	1
Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,62523	48	0
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	0,62516	49	1
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,62475	50	0
Aksa Akirlik Kimya Sanayii A.Ş.	0,62472	51	1

Tablo III (Devam): BIST 100 Endekste Yer Alan İşletmelerin Finansal Performans Sıralamaları (2019 Yılı)

İşletme Adı	C _i ⁺ değeri	Sıralaması	BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alma Durumu: 1 Evet; 0 Hayır
Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	0,62434	52	0
Türk Telekomünikasyon A.Ş.	0,62426	53	1
Güneş Sigorta A.Ş.	0,62423	54	0
Petkim Petrokimya Holding A.Ş.	0,62253	55	1
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,62249	56	1
Bizim Toptan Satış Mağazaları A.Ş.	0,62241	57	0
Türk Hava Yolları A.O.	0,62230	58	1
Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	0,62221	59	0
Koç Holding A.Ş.	0,62198	60	1
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	0,62179	61	1
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	0,62171	62	1
Coca-Cola İçecek A.Ş.	0,62146	63	1
Toruşlar Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,62141	64	0
Net Holding A.Ş.	0,62137	65	0
Aygaz A.Ş.	0,62118	66	1
Enerjisa Enerji A.Ş.	0,62054	67	1
Arçelik A.Ş.	0,61989	68	1
EİS Eczacıbaşı İlaç, Sınai ve Finansal Yatırımlar Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,61948	69	0
Anadolu Efes Biraçılık ve Malt Sanayii A.Ş.	0,61909	70	1
Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,61858	71	0
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	0,61857	72	1
MLPSağlık Hizmetleri A.Ş.	0,61845	73	0
AG Anadolu Grubu Holding A.Ş.	0,61812	74	0
Tüpraş-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	0,61695	75	1
Borusan Mannesmann Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,61683	76	0
Türkiye İş Bankası A.Ş.	0,61670	77	1
Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,61649	78	1
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	0,61572	79	1
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	0,61523	80	1
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	0,61498	81	1
Doğuş Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.	0,61495	82	1
Akbank A.Ş.	0,61467	83	1
Karsan Otomotiv Sanayii ve Ticaret A.Ş.	0,61418	84	0
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	0,61365	85	1
İş Finansal Kiralama A.Ş.	0,61244	86	0
Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,61158	87	0
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	0,61138	88	1
Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,60925	89	0
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,60923	90	1
Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	0,60742	91	1
Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	0,60578	92	0
Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	0,60083	93	0
Global Yatırım Holding A.Ş.	0,59962	94	1
Şekerbank T.A.Ş.	0,59657	95	1
Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	0,59269	96	1
Odaş Elektrik Üretim Sanayi Ticaret A.Ş.	0,58587	97	0
Do & Co Aktiengesellschaft	0,57798	98	0
Migros Ticaret A.Ş.	0,55935	99	1
Şok Marketler Ticaret A.Ş.	0,09343	100	1

İşletmelerin ideal çözüme göreli yakınlıklarını veren C_i^+ değerlerine bakıldığında ise genel olarak birinci sırada yer alan Alarko Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (C_i^+ 0,83959) ve son sırada yer alan Şok Marketler Ticaret A.Ş. (C_i^+ 0,09343) dışında kalan 98 işletmeye ait değerlerin birbirine yakın değerler aldığı dolayısıyla performanslar açısından önemli farklılıkların olmadığı görülmektedir.

BIST 100 Endeksinde yer alan işletmelerden finansal performansı üzerinde en etkili kriterler olarak belirlenen öz kaynak karlılığı açısından daha iyi durumda olan işletmelerin daha yüksek bir performansa sahip olduğu tespit edilmiştir. BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan 52 İşletmeden ilk 15'te yer alan işletme sayısı 1 iken ilk 20'de yer alan işletme sayısı yalnızca 4'tür (Tablo IV). İlk 50'de yer alan işletme sayısı ise 21 (%40) olup son 50'de yer alanların sayısı 31'dir. Diğer bir anlatımla 100 işletme içinde sürdürülebilirlik endeksinde yer alan 52 işletmeden 31'i dolayısıyla %60'ı son elli içinde yer almaktadır. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik uygulamalarını raporlayarak sürdürülebilirlik endeksinde yer alan işletmelerin mevcut veriler doğrultusunda finansal performansının diğer işletmelere oranla daha iyi durumda olmadığı söylenebilir.

Tablo IV. BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alan İşletmelerin Finansal Performans Açısından Sıralaması (2019 Yılı)

İşletme Adı	C_i^+ değeri	Sıralaması	BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alma Durumu: 1 Evet; 0 Hayır
Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,67732	5	1
Aksa Enerji Üretim A.Ş.	0,64472	16	1
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	0,64422	17	1
Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	0,64103	19	1
Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	0,63938	22	1
Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63566	27	1
Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	0,63506	28	1
Tekfen Holding A.Ş.	0,63487	29	1
Kereviş Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,63381	31	1
Soda Sanayii A.Ş.	0,63286	32	1
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	0,63234	33	1
İskenderun Demir Çelik A.Ş.	0,62985	37	1
Tav Havalimanları Holding A.Ş.	0,62928	39	1
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	0,62873	41	1
Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş.	0,62873	41	1
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	0,62822	43	1
Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	0,62669	44	1
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	0,62611	45	1
Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.	0,62567	46	1
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	0,62529	47	1
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	0,62516	49	1
Aksa Akirlik Kimya Sanayii A.Ş.	0,62472	51	1

Tablo IV. (Devam) BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alan İşletmelerin Finansal Performans Açısından Sıralaması (2019 Yılı)

İşletme Adı	C ⁺ değeri	Sıralaması	BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde Yer Alma Durumu: 1 Evet; 0 Hayır
Türk Telekomünikasyon A.Ş.	0,62426	53	1
Petkim Petrokimya Holding A.Ş.	0,62253	55	1
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,62249	56	1
Türk Hava Yolları A.O.	0,62230	58	1
Koç Holding A.Ş.	0,62198	60	1
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	0,62179	61	1
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	0,62171	62	1
Coca-Cola İçecek A.Ş.	0,62146	63	1
Aygaz A.Ş.	0,62118	66	1
Enerjisa Enerji A.Ş.	0,62054	67	1
Arçelik A.Ş.	0,61989	68	1
Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	0,61909	70	1
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	0,61857	72	1
Tüpraş-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	0,61695	75	1
Türkiye İş Bankası A.Ş.	0,61670	77	1
Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,61649	78	1
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	0,61572	79	1
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	0,61523	80	1
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	0,61498	81	1
Doğuş Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.	0,61495	82	1
Akbank A.Ş.	0,61467	83	1
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	0,61365	85	1
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	0,61138	88	1
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,60923	90	1
Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	0,60742	91	1
Global Yatırım Holding A.Ş.	0,59962	94	1
Şekerbank T.A.Ş.	0,59657	95	1
Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	0,59269	96	1
Migros Ticaret A.Ş.	0,55935	99	1
Şok Marketler Ticaret A.Ş.	0,09343	100	1

Konu ile ilgili literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde de sürdürülebilirlik endeksinde yer almanın işletmelerin finansal performans üzerinde negatif etkisinin olduğu sonucuna ulaşanlar (Oberndorfer, Wagner, & Ziegler., 2013; Başar, 2014) olduğu gibi pozitif bir etkisinin olduğu (Chang & Kuo, 2008; Topal & Çankaya, 2019; Pätäri, Jantunen, Kyläheiko, & Sandström, 2012; Gungor & Dıncel, 2018; Sak & Dalgar, 2020; Soytaş, Denizel, Uşar, & Ersoy, 2017) ile herhangi bir anlamlı etkisinin olmadığını (Santis, Albuquerque, & Lizarelli, 2016; Aggarwal, 2013; Doğukanlı & Borak, 2020; Önder, 2017; Altınay, Kaki, Kestane, Soba, Dinçer, & Şık., 2017; Ziegler ve ark., 2007) ileri süren araştırmalar mevcuttur. Literatürde yer alan benzer çalışmalarda da olduğu gibi bu çalışmada da sürdürülebilirlik uygulamalarını benimseyen işletmenin finansal performansının uygulamayanlara kıyasla daha iyi olduğu görülmemekle birlikte sürdürülebilirliğin Türkiye'deki işletmeler için yeni bir konu olması ve olumlu potansiyel etkilerin uzun vadede kendisini göstereceğinden kaynaklandığı öngörülmektedir.

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüzün en önemli konularından biri olarak görülen sürdürülebilirlik üzerine yapılan çalışmalar giderek artmaktadır. Değer yaratarak yaşamın sürdürülebilirliğini sağlayan sistemler olarak işletmelerin temelinde amaçlarını gerçekleştirerek sürekliliğini sağlamak vardır. Dolayısıyla, kurumsal sürdürülebilirlik bağlamında işletmeler, sadece bugünkü paydaşlarını değil gelecekteki paydaşlarının ihtiyaçlarını da gözeterek amaçlarına ulaşabilirler. Kurumsal sürdürülebilirlik uygulamaları işletmelere uzun vadeli bir anlayışla kaynak güvenliği sağlama ve daha iyiye ulaşmada rehberlik etmektedir. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik uygulamalarının sonuçlarının ve etkilerinin ortaya konulması yapılacak çalışmalara yön vermesi açısından önemlidir.

Bu çalışmayla işletmelerin kurumsal sürdürülebilirlik uygulamalarının finansal performansa etkisini ortaya koymak amacıyla BIST 100 Endeksinde yer alan firmalardan BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alma durumunun etkisi incelenmiştir. Finansal performans kriterleri olarak cari oran, hisse başına kazanç, vergi öncesi kar, öz kaynak karlılığı ve aktif karlılığı belirlenmiştir. Çok Kriterli Karar Verme Tekniklerinden Entropi ve TOPSIS kullanılarak bu kriterlere göre yapılan analizler sonucunda; Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan firmaların almayanlara kıyasla daha iyi bir performans göstermedikleri bulunmuştur. Bu kapsamda, sürdürülebilirlik uygulamalarının uzun vadeli değer yaratma üzerine odaklanması göz önüne alındığında bu konuda ileriki süreçlerde yapılacak çalışmalarla ve sürdürülebilirlik uygulamalarını benimseyen işletmelerin artmasıyla durumun daha net hale geleceği düşünülmektedir. Bu çalışmayla ulaşılan sonuçlar; uygulandığı zaman ve ulaşılabilen verilerle sınırlı olup bundan sonraki süreçte çalışmalara yol göstermesi açısından öneriler ise şu şekilde özetlenebilir; sürdürülebilirlik endeksine dahil olma yılına göre oluşturulacak örnekleme daha uzun bir süre incelemeye alınabilir ve sektör bazında firmalar incelenebilir.

Bu makale araştırma ve yayın etiğine uygun olarak hazırlanmış ve Turnitin kullanılarak intihal taraması yapılmıştır.

(This article was prepared in line with research and publication ethics and scanned for plagiarism by using Turnitin.)

REFERANSLAR

- Aggarwal, P. 2013. Impact of Sustainability Performance of Company on its Financial Performance: A Study of Listed Indian Companies. *Global Journal of Management and Business Research*, 13(11): 60-70.
- Altınay, A., Kaki, B., Kestane, A., Soba, M., Dinçer, Ö. & Şık, E. 2017. Sürdürülebilirlik Endeksinin Bankacılık Sektörü Hisse Senedi Değerlerine Etkileri, BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Üzerine Bir Çalışma. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 17(34): 264-284.
- Bansal, P. 2005. Evolving sustainably: a longitudinal study of corporate sustainable development. *Strategic Management Journal*, 26(3): 197-218.
- Başar, B. 2014. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporlaması ve Finansal Performans Arasındaki İlişki: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Kimya-Petrol-Plastik Sektörü Şirketleri Üzerine Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2): 59-72.
- Chang, D.-s. & Kuo, L.-c. R. 2008. The Effects of Sustainable Development on Firms' Financial Performance – an Empirical Approach. *International Journal of Production Economics*, 129: 251-261.
- Christmann, P. 2000. Effects of "Best Practices" of Environmental Management on Cost Advantage: The Role of Complementary Assets. *Academy of Management Journal*, 43(4): 663-680.
- Cunha, F.A.F.S. & Samanez C.P. 2013. Performance analysis of sustainable investments in the Brazilian stock market: a study about the corporate sustainability index (ISE). *Journal of Business Ethics*, 117 (1):19-36.
- Doğukanlı, H. & Borak, M. 2020. Sürdürülebilirliğin Firma Performansına Etkisi: Borsa İstanbul'da Bir Araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*. 15(1): 81-94.
- Düzer, M. & Önce, S. 2018. Sürdürülebilirlik Performans Göstergelerine İlişkin Açıklamaların Finansal Performans Üzerine Etkisi: BİST'te Bir Uygulama. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 11(1): 93-117.
- Dyllick, T. & Hockerts, K. 2002. Beyond the business case for corporate sustainability. *Business Strategy and Environment*, 11(2): 130-141.
- Eccles, R.G., Ioannou I. & Serafeim, G. 2014 The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. *Management Science*, 60(11): 2381-2617.
- Fowler, S. J., & Hope, C. 2007. A critical review of sustainable business indices and their impact. *Journal of Business Ethics*, 76(3): 243-252.
- Gungor, N. & Dincel, C. 2018. Does corporate sustainability practices have an impact on financial performance: A study based on BIST manufacturing firms. *PressAcademia Procedia (PAP)*, 8: 9-13.
- Gürünlü, M. 2019. Sürdürülebilirlik ve Finansal Performans Arasındaki İlişki: BİST Şirketleri Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 84: 177-190.
- İMKB, Sürdürülebilirlikle İlgili Özet Bilgiler, İMKB İstatistik Müdürlüğü, Mayıs 2011 https://www.borsaistanbul.com/datum/surdurulebilirlik/SURDURULEBILIRLIK_OZET_BILGILER.pdf (Et. 10.01.2021).
- Jha, M. K. & Rangarajan, K. 2020. Analysis of corporate sustainability performance and corporate financial performance causal linkage in the Indian context. *Asian Journal of Sustainability and Social Responsibility*, 5(10): 1-10.
- Kamu Aydınlatma Platformu (KAP). 2020. Finansal Tablolar. <https://www.kap.org.tr/> (Et.15.07.2020).
- Laskar, N. 2018. Impact of corporate sustainability reporting on firm performance: an empirical examination in Asia. *Journal of Asia Business Studies*, 12(4): 571-593.
- Lopez, M. V., Garcia, A. & Rodriguez, L. 2007. Sustainable Development and Corporate Performance: a Study Based on the Dow Jones Sustainability Index. *Journal of Business Ethics*, 75: 285-300.
- Mohr, A. L., Webb, J. D. & Harris, E. K. 2001. Do Consumers Expect Companies to be Socially Responsible? The Impact of Corporate Social Responsibility on Buying Behavior. *The Journal of Consumer Affairs*, 35(1): 45-72.
- Ng, P. F. Butt, M. M., Khong, K. W. & Ong, F. S. 2014. Antecedents of Green Brand Equity. *Jurnali of Business Ethics*, 121(2): 203-215.

- Oberndorfer, U., Wagner, M. & Ziegler, A. 2013. Does the Stock Market Value the Inclusion in a Sustainability Stock Index? An Event Study Analysis for German Firms. *Journal of Environmental Economics and Management*, 66(3): 497-509.
- Önder, Ş. 2017. İşletme Karlılığına Kurumsal Sürdürülebilirliğin Etkisi: BISTte Bir Uygulama. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(4): 937-956.
- Pätäri, S., Jantunen, A. Kyläheiko, K. & Sandström, J. 2012. Does Sustainable Development Foster Value Creation? Empirical Evidence from the Global Energy Industry. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 19(6): 317-326.
- Roman, R. M., Hayibor, S., & Agle, B. R. 1999. The Relationship between Social and Financial Performance. *Business & Society*, 38(1): 109–125.
- Sağır, M. 2016. Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Kurum Kimliğinin Kurum Sadakati Üzerine Etkisi: Kurum İmajının Aracılık Rolü. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12: 291-312.
- Saia, D. H., Carroll, A. B., & Buchholtz, A. K. 2003. Philanthropy as Strategy. *Business & Society*, 42(2): 169-201.
- Sak, A.F. & Dalgar, H. 2020. Kurumsal Sürdürülebilirliğin Firmaların Finansal Performansına Etkisi: BIST Kurumsal Sürdürülebilirlik Endeksindeki Firmalar Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 85: 173-186.
- Santis, P., Albuquerque A., & Lizarelli, F. 2016. Do Sustainable Companies Have a Better Financial Performance? A study on Brazilian Public Companies. *Journal of Cleaner Production*, 133: 735-745.
- Soytaş, M.A., Denizel, M., Uşar, D. D., & Ersoy, İ. 2017. Sürdürülebilirlik Yatırımlarının Finansal Performansa Etkisi: Türkiye Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2): 140-162.
- Şenocak, B., & Mohan Bursalı, Y. 2018. İşletmelerde Çevresel Sürdürülebilirlik Bilinci ve Yeşil İşletmecilik Uygulamaları ile İşletme Başarısı Arasındaki İlişki. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(1): 161-183.
- The United Nations Global Compact (UNGC). 2019. The Decade to Deliver a Call to Business Action: The United Nations Global Compact —Accenture Strategy CEO Study on Sustainability 2019, https://www.accenture.com/_acnmedia/PDF-109/Accenture-UNGC-CEO-Study.pdf#zoom=40 (Et. 16.01.2020).
- Thomas, T.E., & Lamm, E. 2012. Legitimacy and Organizational Sustainability. *J. Bus. Ethics*, 110: 191–203.
- Topal, G., & Çankaya, S. 2019. Sürdürülebilirlik Çalışmalarının İşletmelerin Finansal Performanslarına Etkisi. Dış Ticaret Enstitüsü Working Paper Series. WPS NO/ 220 / 2019-06. 1-27. <https://ticaret.edu.tr/uploads/dosyalar/921/220%20SURDURULEBILIRLIK%20CALISMALARININ%20ISLETMELERIN%20FINANSAL%20PERFORMANSLARINA%20ETKISI.pdf> (Et. 16.01.2020).
- Wagner, M. 2010. The role of corporate sustainability performance for economic performance: a firm-level analysis of moderation effects. *Ecological Economics*, 69(7): 1553-1560.
- Wilson, M. 2003. Corporate Sustainability: What is it and where does it come from?. *Ivy Business Journal*, March-April. <https://iveybusinessjournal.com/publication/corporate-sustainability-what-is-it-and-where-does-it-come-from/>(Et. 06.07.2020).
- Ziegler, A., Schröder, M., & Rennings, K. 2007. The effect of environmental and social performance on the stock performance of European corporations. *Environmental and Resource Economics*, 37: 661-680.

EK A BIST 100 ENDEKSİNDE YER ALAN İŞLETMELERİN KRİTER VERİLERİ (2019 YILI)¹

İşletme Adı	Cari Oran	Pay Başına Kazanç	Vergi Öncesi Kar	Öz kaynak Karlılığı	Aktif Karlılığı
AG Anadolu Grubu Holding A.Ş.	0,95	2,2300	1.725.659	5,1274	1,8127
Akbank A.Ş.	0,48	0,0107	6.926.826	9,8457	1,3824
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,18	0,3900	147.200.000	7,2011	3,7303
Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	1,05	1,5000	347.552	18,0874	6,6305
Aksa Enerji Üretim A.Ş.	0,91	0,5370	551.452.721	11,9232	5,3563
Aksigorta A.Ş.	1,25	0,6600	492.255.579	40,7668	4,3095
Alarko Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	58,21	38,2776	389.574.941	25,7465	25,4393
Alarko Holding A.Ş.	2,23	0,8850	507.722.526	22,7285	14,2560
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	0,37	0,1000	124.461	2,4007	0,1880
Alkim Alkali Kimya A.Ş.	3,42	5,3192	162.550.553	33,2607	25,4018
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	1,46	0,7030	422.163.000	18,6561	7,2485
Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	1,33	1,7252	1.945.449	5,3610	2,8199
Arçelik A.Ş.	1,58	1,3690	1.114.180	9,8674	2,7441
Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,80	2,9302	3.308.531	24,7085	13,0795
Aygaz A.Ş.	1,06	0,9116	305.556	11,0358	5,5194
Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.	1,02	1,8180	14.538.706	18,3899	4,9823
Bim Birleşik Mağazalar A.Ş.	0,84	2,0350	1.590.874	28,9071	8,0724
Bizim Toptan Satış Mağazaları A.Ş.	0,89	0,5620	41.560.117	23,4121	2,8997
Borusan Mannesmann Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,03	0,0005	81.094.946	2,2754	0,9479
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,95	0,3550	116.411.353	12,7099	2,1595
Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	3,37	0,0950	31.282.424	4,7148	3,5854
Coca-Cola İçecek A.Ş.	1,55	0,0380	1.188.927	12,7860	5,9039
Çelebi Hava Servisi A.Ş.	0,76	0,0790	214.921.594	34,1459	8,8063
Çemtaş Çelik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.	7,80	0,5591	59.140.760	11,9587	10,1859
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,78	0,0975	-32.001.188	-1,0223	-0,4024
Deva Holding A.Ş.	1,85	0,0143	280.694.821	27,7458	13,4945
Do & Co Aktiengesellschaft	1,36	-17,0000	-106.733.076	-6,8373	-1,2944
Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	2,47	0,2360	724.029	7,7697	5,2749
Doğuş Otomotiv Servis ve Tic. A.Ş.	0,81	0,3827	57.234	6,1283	1,6454

¹ Bu veriler, firmaların Kamu Aydınlatma Platformunda (KAP, 2020) yayınlanan finansal tablolarından üretilmiştir.

EK A (DEVAM) BIST 100 ENDEKSİNDE YER ALAN İŞLETMELERİN KRİTER VERİLERİ (2019 YILI)

İşletme Adı	Cari Oran	Pay Başına Kazanç	Vergi Öncesi Kar	Öz kaynak Karlılığı	Aktif Karlılığı
Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	3,69	0,7932	276.460.134	29,1620	22,7903
EİS Eczacıbaşı İlaç, Sınai ve Finansal Yatırımlar Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2,79	0,2375	193.117	3,8045	3,3633
Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	2,34	0,0021	771.284	5,6636	3,2183
Enerjisa Enerji A.Ş.	0,79	0,8800	1.391.356	15,1236	4,4180
Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	3,01	0,7900	4.499.282	9,8127	7,8298
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A. Ş.	2,55	0,9476	5.067.384	11,1824	7,4866
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	1,17	0,0558	1.950.173	42,0047	11,9434
Global Yatırım Holding A.Ş.	0,86	-0,5356	-134.409.453	-10,3874	-2,2345
Goodyear Lastikleri A.Ş.	1,88	1,0000	326.534.452	29,9019	16,9682
Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,10	-0,0230	-8.905.917	-0,3959	-0,2155
GSD Holding A.Ş.	4,81	0,4550	194.945	10,7009	7,7800
Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	0,88	-0,0045	-117.323.407	-11,7303	-2,3017
Güneş Sigorta A.Ş.	1,18	0,2775	136.068.516	9,5772	3,3729
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	0,74	1,8500	8.544.342	10,4772	1,7140
Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,43	0,3463	321.408.214	12,4663	10,5754
Hektaş Ticaret A.Ş.	2,62	1,2800	145.386.308	28,6913	11,8792
İpek Doğal Enerji Kaynakları Araştırma ve Üretim A.Ş.	12,18	0,0157	2.246.190	29,1517	26,4153
İskenderun Demir Çelik A.Ş.	3,32	0,7433	3.055.819	13,3119	9,9686
İş Finansal Kiralama A.Ş.	0,06	0,1200	108.544	6,2178	0,8716
İş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	1,01	0,0031	297.389.779	7,7039	5,2024
İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	1,20	1,0785	531.397.463	30,2178	6,2672
Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,06	0,0707	-34.997.998	2,0780	0,8935
Karel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,57	1,9490	132.102.477	29,7425	10,1191
Karsan Otomotiv Sanayii ve Ticaret A.Ş.	0,94	0,0298	24.725.547	3,0600	0,8006
Kartonsan Karton San. ve Tic.A.Ş.	4,02	28,6727	85.795.366	17,8442	14,8288
Kerevitaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	2,47	0,2100	205.516.975	16,4452	5,8359
Klimasan Klima San. ve Tic. A.Ş.	1,95	2,8517	119.694.903	35,4185	9,4423
Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.	1,18	0,0175	464.341.131	13,4237	5,2783
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.	13,01	11,5890	2.258.475	30,6905	27,8374
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.	12,22	0,0205	2.248.743	29,2389	26,4924
Koç Holding A.Ş.	1,39	1,7320	5.547.223	11,9256	3,9125

EK A (DEVAM) BIST 100 ENDEKSİNDE YER ALAN İŞLETMELERİN KRİTER VERİLERİ (2019 YILI)

İşletme Adı	Cari Oran	Pay Başına Kazanç	Vergi Öncesi Kar	Öz kaynak Karlılığı	Aktif Karlılığı
Logo Yazılım Sanayi ve Tic. A.Ş.	1,55	34,5200	91.507.590	21,8664	11,1231
Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1,00	1,9100	137.525	22,5864	5,5686
Migros Ticaret A.Ş.	0,70	-2,7200	-467.530	-152,3750	-3,4021
MLP Sağlık Hizmetleri A.Ş.	0,89	0,1700	82.123	23,5960	1,4371
Net Holding A.Ş.	1,15	0,1355	168.831.001	1,9206	1,1678
Netaş Telekomünikasyon A.Ş.	1,25	2,2937	-178.236.957	-27,7466	-7,4160
Odaş Elektrik Üretim San. Tic. A.Ş.	0,45	-0,6327	-231.126.727	-27,1567	-6,6573
Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	1,87	1,4650	346.354	55,1391	13,1303
Oyak Çimento Fabrikaları A.Ş.	4,52	0,2500	32.689.884	12,0731	9,7027
Özak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	1,80	0,8130	311.788.297	12,7349	6,5270
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	1,28	13,0339	1.394.264.730	24,9818	6,3372
Petkim Petrokimya Holding A.Ş.	1,86	0,3851	858.710	15,7611	5,1633
Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	0,48	1,2821	12.602	41,1659	13,7240
Selçuk Ecza Deposu San. Tic. A.Ş.	1,45	1,1190	891.892.880	22,4832	8,1742
Soda Sanayii A.Ş.	2,66	1,1090	1.076.539	19,3131	12,8536
Şekerbank T.A.Ş.	0,18	-0,6755	-975.966	-39,8937	-2,4410
Şok Marketler Ticaret A.Ş.	0,43	-0,5044	-243.890.899	-1110,4846	-5,2267
Tat Gıda Sanayi A.Ş.	2,84	0,4600	71.952.117	11,8011	6,4456
Tav Havalimanları Holding A.Ş.	1,20	1,2800	758.594	27,7335	9,4512
Tekfen Holding A.Ş.	1,39	3,8400	1.777.007	25,7394	11,1730
Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	1,14	2,9600	1.456.555	34,2242	11,5669
Torunlar Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,90	0,8700	865.790	10,2120	6,3104
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	1,81	0,5996	798.265	11,3148	5,1585
Türkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.	1,53	1,1400	3.289.884	18,1203	7,1677
Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	1,42	-0,2988	-43.789.909	-4,6967	-2,8111
Tüpraş-Türkiye Petrol Rafineleri A.Ş.	0,99	2,1000	-311.348	4,4557	1,0544
Türk Hava Yolları A.O.	0,80	3,2900	5.056.000	11,1190	3,0884
Türk Telekomünikasyon A.Ş.	0,88	0,6877	2.734.758	25,4879	6,0306
Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	1,77	0,0210	109.257.672	14,6455	3,8375
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	0,36	0,0147	8.172.268	11,5473	1,4564
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	0,20	1,8141	2.406.259	7,1213	0,4893
Türkiye İş Bankası A.Ş.	0,39	1,3355	8.453.920	10,7024	1,2444
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	0,25	0,2500	933.473	14,2140	1,7422

EK A (DEVAM) BIST 100 ENDEKSİNDE YER ALAN İŞLETMELERİN KRİTER VERİLERİ (2019 YILI)

İşletme Adı	Cari Oran	Pay Başma Kazanç	Vergi Öncesi Kar	Öz kaynak Karlılığı	Aktif Karlılığı
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	2,10	0,8465	2.596.138	14,1131	6,9684
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1,28	2,6500	1.248.940	20,4941	7,9053
Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş.	1,28	2,6500	1.248.940	20,4941	7,9053
Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	0,66	0,9700	313.913	9,3084	1,8088
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	0,40	0,0043	4.533.780	8,7401	0,8755
Yataş Yatak ve Yorgan San.ve Tic.A.Ş.	1,29	0,0006	112.097.348	22,1256	9,2267
Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	0,51	-0,0690	-65.126	-9,6323	-0,8456